

CO OČEKÁVÁME OD KATECHEZE?

Dovolte mi začít krátkým příběhem: Před rokem jsem se ptala v asi čtyřicetičlenné skupině animátorů společenství mladých, jak by charakterizovali katechezi, kdybychom ji chtěli personifikovat. Nejčastější odpovědi ji představovaly jako starší dámu, poměrně strohou, asketického vzhledu a přísného pohledu i jednání. Ojediněle zazněla zkušenost s laskavou paní, jeden účastník hovořil o víře, o jakési „éterické bytosti“. Co jsem touto otázkou sledovala? Věděla jsem, že katechetika není oborem, který by mladé lidi nějak zvlášť zajímal. Jejich tématem jsou spíše „spolča“, kde jde hlavně o vzájemné vztahy a sdílení víry. Mnozí mají pocit, že katecheze a náboženské vyučování patří k oblastem, které mají to nejlepší „za sebou“ a že se během několika let ze života našich farností samy „vytratí“ nebo budou nahrazeny efektivnějšími formami pastorační práce. V horším případě budou trpěny jako „nutné zlo“. Naše společné setkání nakonec vyznělo velmi dobře. Po nějaké době jsem se o jednom účastníkovi dozvěděla, že jsem ho nadchla pro katechetiku.

Tato zkušenost vede k otázce, jakým způsobem lze přispět k tomu, aby poznání obsahu současné katechetiky povzbudilo zájem o obnovu katecheze u nás tak, aby se s katechezí počítalo jako s účinným nástrojem evangelizace. Vznik tohoto časopisu je plodem těchto úvah.

Snažili jsme se postihnout otázky, které se v souvislosti s katechezí a výukou náboženství v praxi objevují. Ty lze rozdělit do tří okruhů:

Jako vedoucí diecézního katechetického centra mne zajímá, co asi mladého muže ze závěru příběhu na katechetice oslovilo? V čem jsou katecheze (a to se týká i náboženského vyučování) jiné v praxi a v teorii? Jaká je situace v jiných evropských zemích? Jakým způsobem zorganizovat a kam směřovat nabídku na formaci a vzdělávání katechetů? Jaké materiály a pomůcky jim poskytnout a jejich službu jim usnadnit? Tyto otázky souvisejí s posláním katechetických center na diecézní úrovni, mnohé lze zobecnit na národní úroveň.

Z pastorační praxe královéhradecké diecéze (a domnívám se, že v ostatních diecézích je to obdobné) slyším jiné otázky: Jak přimět rodiče, aby plnili povinnost náboženské výchovy svých dětí a posílali je na výuku náboženství? Můžeme odmítnout křest dítěte, když je evidentní, že nikdo neposkytne dítěti výchovu ve víře? Jak zajistit, aby děti po prvním přijetí svátostí pokračovaly ve svátostné praxi? Jak jim učinit co nejzajímavější výuku náboženství, abychom nemuseli rezignovat na vyučování a nešlo jen o setkání plná her a kreslení? Jak oživit bohoslužby s dětmi, aby chodily do kostela rády a nevyrušovaly tam?

Jak začlenit katechumeny do společenství farnosti? Jak najít vhodné kmotry pro biřmovance? Jak vytvořit a udržet s mladými „spolčo“, do jaké míry se mu věnovat a jaký obsah dát jejich setkáním? Jak pomoci seniorům, aby nelpěli na křtu svých vnoučat, jejichž rodiče o církev nemají zájem?

Jaké pojetí dát výuce náboženství na církevních školách, aby byla smysluplná?

Třetí okruh otázek by mohl vyplývat ze závěrečného dokumentu Plenárního sněmu katolické církve v ČR „Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě“ (vydán v roce 2007), který se má stát podkladem pro přípravu diecézních synod. Proto nás může zajímat, jak se v závěrech sněmu promítají požadavky na katechezi a náboženské vzdělávání. Vezmeme-li v úvahu, že se sněm nezabýval specificky katechezí, nepřekvapí nás, že v závěrečném dokumentu nejsou uvedeny všechny potenciální možnosti katecheze, které by bylo žádoucí u nás uplatnit. Můžeme se v tom inspirovat zkušenostmi z evropských zemí, kde systematickou pozornost obnově katecheze, iniciovanou tamní biskupskou konferencí, již věnují několik let (např. ve Francii – srov. zmínku na s. 22 – 23).

Česká biskupská konference podpořila iniciativu vydávat tento časopis na národní úrovni mj. přijetím role vydavatele. Pro záměr vydávat tento časopis se opakovaně a jednomyslně vyslovili i vedoucí diecézních katechetických center. Tím vyslali realizačnímu týmu časopisu signál, že obnova katecheze je českými a moravskými biskupy a jejich nejbližšími spolupracovníky a spolupracovnicemi v oblasti katecheze vnímána jako důležitý úkol. Proto se do jeho naplňování chceme zapojit, a to nabízením nových úhlů pohledu i podnětů k hledání odpovědí na otázky ze všech výše uvedených okruhů.

S nabídkou časopisu se obracíme především na kněze, jáhny a katechety v pastoraci. Uvědomujeme si, že každý má řadu svých zkušeností, prožitých úspěchů i zklamání. Přemýšlí o účelu své pastorační práce... Chceme vaše schopnosti, znalosti a zkušenosti, a také rozdílné podmínky brát zcela vážně. Nechceme dávat jednoduché odpovědi na složité otázky. Můžeme zprostředkovat dílčí poznání a zkušenosti a upozorňovat na složitější souvislosti. Téma budeme volit podle toho, o čem se domníváme, že vám může být užitečné. Přivítáme vaši reflexi na tuto nabídku a zveme vás k dialogu.

V článkách autorů z jednotlivých teologických oborů chceme ukazovat, jak nové teologické přístupy k Božímu slovu, pojetí víry a církve ovlivňují katechezi. V praktické části se pokusíme propojit teorii s praktickými metodickými ukázkami a podněty. V rozhovorech nebo v reportážích přineseme reflexi zkušeností osobností, působících v oblasti výchovy víry u nás nebo v zahraničí.

Naši snahou bude přinášet vědecky podložené informace a podněty srozumitelným jazykem a formou. Články budou recenzované.

Zveme vás, kdo přes náročnost a složitost své služby dodnes (či právě dnes) od katecheze mnohé očekáváte, na cestu hledání, abychom společně přispěli k tomu, aby se katecheze stala užitečným nástrojem služby Božímu slovu, doprovázení ve víře a utváření našich křesťanských společenství. Svěřujeme toto dílo především Duchu Svatému.

*Za realizační tým časopisu
Marie Zimmermannová*